

Usnesení Nejvyššího soudu ze dne 27.09.2016, sp. zn. 8 Tdo 972/2016, ECLI:CZ:NS:2016:8.TDO.972.2016.1

Číslo: 29/2017

Právní věta: Pro závěr, že za určitý trestný čin nese trestní odpovědnost právnická osoba, nestačí, že jde o trestný čin neuvedený ve výjimkách podle § 7 t. o. p. o. a že protiprávní čin spáchala fyzická osoba uvedená v § 8 odst. 1 t. o. p. o. v zájmu právnické osoby nebo v rámci její činnosti. Poznámka redakce: Do 30. 11. 2016, tj. do nabytí účinnosti zákona č. 183/2016 Sb., bylo další alternativou spáchání činu jménem právnické osoby. Tento čin totiž musí být přičitatelný dané právnické osobě podle § 8 odst. 2 t. o. p. o., což kromě uvedeného znamená, že jde o takové jednání fyzické osoby, které je svým obsahem a účelem i jednáním právnické osoby navenek. K trestní odpovědnosti právnické osoby postačí i jen jeden z alternativně stanovených vztahů jednání některé z osob uvedených v § 8 odst. 1 t. o. p. o. k právnické osobě, tedy jednání takové fyzické osoby v zájmu právnické osoby nebo v rámci její činnosti. Právnické osobě nelze přičítat trestný čin ve smyslu § 8 odst. 2 t. o. p. o., pokud jednáající fyzická osoba spáchala protiprávní čin fakticky v rámci činnosti právnické osoby, ale na úkor této právnické osoby. V takovém případě sice platí, že právnická osoba obecně odpovídá za volbu fyzických osob oprávněných za ni jednat, avšak byla-li právnická osoba zneužita ke spáchání trestného činu fyzickou osobou jednáající za ni, zpravidla není možno dovodit spáchání trestného činu i touto právnickou osobou.

Soud: Nejvyšší soud

Datum rozhodnutí: 27.09.2016

Spisová značka: 8 Tdo 972/2016

Číslo rozhodnutí: 29

Číslo sešitu: 6

Typ rozhodnutí: Usnesení

Hesla: Právnická osoba, Přičitatelnost činu právnické osobě, Trestní odpovědnost

Předpisy: § 8 odst. 1 předpisu č. 418/2011Sb.

§ 8 odst. 2 předpisu č. 418/2011Sb.

§ 9 odst. 3 předpisu č. 418/2011Sb.

Druh: Rozhodnutí ve věcech trestních

Sbírkový text rozhodnutí:

Nejvyšší soud odmítl dovolání obviněných R. D. a J. D. proti usnesení Krajského soudu v Ostravě – pobočky v Olomouci ze dne 28. 7. 2015, sp. zn. 68 To 138/2015, jako odvolacího soudu v trestní věci vedené u Okresního soudu v Olomouci pod sp. zn. 9 T 20/2014.

I.

Dosavadní průběh řízení

1. Rozsudkem Okresního soudu v Olomouci ze dne 8. 4. 2015, sp. zn. 9 T 20/2014, byli uznáni vinnými obviněný R. D. organizátorstvím přečinu úvěrového podvodu podle § 24 odst. 1 písm. a) k § 211 odst. 1, 4 tr. zákoníku a obviněná J. D. přečinem úvěrového podvodu podle § 211 odst. 1, 4 tr. zákoníku, kterých se dopustili skutkem popsáním tak, že

1. obviněný R. D. dne 7. 9. 2011 v P. dovezl svou matku J. D. do prodejny společnosti V. C., s. r. o., se sídlem Z., P. (dále „společnost V. C.“), a tuto jako budoucí jednatelku společnosti P., s. r. o., se sídlem P. náměstí, P. (dále „společnost P.“), sjednal k tomu, aby uzavřela v tu dobu jako zástupce společnosti P. na základě udělené generální plné moci ze dne 1. 9. 2011 D. B., do 23. 9. 2011 jedinou jednatelkou společnosti P., prostřednictvím zástupce společnosti V. C. smlouvu o úvěru se společností E., s. r. o., se sídlem S. náměstí, Č. B. (dále „společnost E.“), jejímž předmětem bylo poskytnutí úvěru ve výši 442 092 Kč na nákup osobního motorového vozidla tovární značky BMW řada 5 (E60) Diesel – 530d v pořizovací ceně 499 000 Kč s tím, že v žádosti o poskytnutí úvěru uvedla obviněná J. D. klamavé informace, že společnost P. bude poskytnutý úvěr řádně hradit podle smluvních podmínek po dobu šedesáti měsíců ve výši 10 318 Kč splatných vždy k 7. dni každého kalendářního měsíce, přičemž k prokázání solventnosti a ekonomické solidnosti společnosti P. předložila falzum daňového přiznání této společnosti k dani z příjmů právnických osob za zdaňovací období roku 2010 s výsledkem hospodaření ke dni 31. 12. 2010 v částce 543 418 Kč, které jí opatřil obviněný R. D., ačkoli ve skutečnosti společnost P. takového zisku za předmětné zdaňovací období nedosahovala, neboť od konce roku 2007 nevyvíjela žádnou podnikatelskou činnost a byla ekonomicky nestabilní, přičemž poskytnutý úvěr byl účelově hrazen v šesti případech obviněným R. D. vkladem v hotovosti na bankovní účet vedený u K. banky, a. s., majitele společnosti E., a to dne 10. 10. 2011 v částce 10 318 Kč, 23. 11. 2011 v částce 10 318 Kč, 19. 1. 2012 v částce 10 500 Kč, 30. 1. 2012 v částce 11 000 Kč, 22. 2. 2012 v částce 11 000 Kč a 12. 4. 2012 v částce 21 880 Kč, včetně akontace zaplacené při podpisu úvěrové smlouvy ve výši 100 000 Kč, kdy následně usnesením policejního orgánu ze dne 1. 10. 2013, sp. zn. KRPM-121788/TČ-2013-141281, ve znění usnesení Okresního státního zastupitelství v Prostějově ze dne 10. 10. 2013, sp. zn. ZT 206/2013, bylo poškozené společnosti E. vydáno osobní motorové vozidlo tovární značky BMW řada 5 (E60) Diesel – 530d, 2. R. D. dne 12. 9. 2011 v O. dovezl svou matku J. D. do pobočky prodejny společnosti S. c., s. r. o., se sídlem podnikání U., Š. (dále „společnost S.“), a tuto jako budoucí jednatelku společnosti P. sjednal k tomu, aby uzavřela v tu dobu jako zástupce společnosti P. na základě udělené generální plné moci ze dne 1. 9. 2011 D. B., do 23. 9. 2011 jedinou jednatelkou společnosti P., prostřednictvím zástupce společnosti S. smlouvu o úvěru se společností G. M. A., s. r. o., se sídlem V., P. – M. (dále „společnost G. M. A.“), jejímž předmětem bylo poskytnutí úvěru ve výši 272 000 Kč na nákup osobního motorového vozidla tovární značky Volkswagen Transporter T5 Diesel, 2.5 TDI California Comfortline v pořizovací ceně 330 000 Kč, v žádosti o poskytnutí úvěru uvedla J. D. klamavé informace, že společnost P. bude poskytnutý úvěr řádně hradit podle smluvních podmínek po dobu šedesáti měsíců ve výši 7 260 Kč splatných vždy k 12. dni každého kalendářního měsíce, přičemž k prokázání solventnosti a ekonomické solidnosti společnosti P. předložila falzum daňového přiznání společnosti P. k dani z příjmů právnických osob za zdaňovací období roku 2010 s výsledkem hospodaření ke dni 31. 12. 2010 v částce 543 418 Kč, které jí opatřil obviněný R. D., ačkoli ve skutečnosti společnost P. takového zisku za předmětné zdaňovací období nedosahovala, neboť od konce roku 2007 nevyvíjela žádnou podnikatelskou činnost a byla ekonomicky nestabilní, přičemž poskytnutý úvěr byl účelově hrazen v pěti případech obviněným R. D. vkladem v hotovosti na bankovní účet vedený u G. M. B., a. s., majitele společnosti G. M. A., a to dne 12. 10. 2011 v částce 7 260 Kč, dne 22. 11. 2011 v částce 7 260 Kč, dne 20. 1. 2012 v částce 15 538 Kč, dne 21. 2. 2012 v částce 7 500 Kč a dne 11. 4. 2012 v částce 16 300 Kč, čímž byla poškozené společnosti G. M. A. způsobena škoda ve výši 218 142 Kč.

2. Za tyto přečiny byli obvinění odsouzeni tak, že obviněnému R. D. byl uložen podle § 211 odst. 4 za použití § 43 odst. 2 tr. zákoníku souhrnný trest odnětí svobody v trvání dvou roků a šesti měsíců, jehož výkon byl podle § 81 odst. 1 a § 82 odst. 1 tr. zákoníku podmíněně odložen na zkušební dobu v

trvání tří let. Podle § 73 odst. 1, 3 tr. zákoníku mu byl uložen trest zákazu činnosti spočívající v zákazu výkonu funkce jednatele nebo člena kolektivního statutárního orgánu obchodních společností či družstev zřízených za účelem podnikání v trvání třiceti šesti měsíců. Podle § 43 odst. 2 tr. zákoníku byl zrušen výrok o trestu z rozsudku Okresního soudu v Prostějově ze dne 29. 5. 2014, sp. zn. 2 T 3/2014, jakož i všechna rozhodnutí na tento výrok obsahově navazující, pokud vzhledem ke změně, k níž došlo zrušením, pozbyla podkladu. Obviněné J. D. byl uložen podle § 211 odst. 4 tr. zákoníku trest odnětí svobody v trvání jednoho roku, jehož výkon byl podle § 81 odst. 1 a § 82 odst. 1 tr. zákoníku podmíněně odložen na zkušební dobu v trvání jednoho roku. Rozhodnuto bylo rovněž o náhradě škody.

3. Krajský soud v Ostravě – pobočka v Olomouci jako soud odvolací usnesením ze dne 28. 7. 2015, sp. zn. 68 To 138/2015, odvolání obviněných R. D. i J. D. podaná proti shora citovanému rozsudku podle § 256 tr. ř. jako nedůvodná zamítl.

II.

Dovolání a vyjádření k nim

4. Proti tomuto usnesení soudu druhého stupně podali oba obvinění prostřednictvím téhož obhájce sice samostatná, avšak obsahově a zejména argumentačně shodná dovolání z důvodů uvedených v § 265b odst. 1 písm. g), l) tr. ř., v nichž oba nejprve podrobně uvedli obsah rozsudku soudu prvního, zopakovali obsahy svých řádných opravných prostředků a konstatovali reakci odvolacího soudu na ně. Shodně k usnesení odvolacího soudu zdůraznili, že se neztotožnili s tím, že považoval za jasný a prokázaný nepřímý úmysl u obou obviněných k trestným činům, pro které jsou stíháni.

5. Oba obvinění uvedli, že skutkový stav byl nalézacím soudem sice náležitě zjištěn, ale soud z něj vyvodil chybný právní závěr, jež nenapravit ani soud druhého stupně, který napadené rozhodnutí nalézacího soudu věcně nepřezkoumal. Odvolacímu soudu vytkli, že se nevypořádal ani s jedinou námitkou vznesenou v podaných odvoláních, ani s nesprávným odkazem na rozhodnutí Nejvyššího soudu ze dne 31. 7. 2013, sp. zn. [6 Tdo 664/2013](#).

6. Obviněná J. D. uvedla, že odvolací soud prezentoval závěry učiněné soudem prvního stupně odlišně, pokud tvrdil, že soud prvního stupně nesprávně uzavřel, že svědkyně D. B. o nákupu vozidel nevěděla, neboť soud prvního stupně poukázal na existenci smlouvy o smlouvě budoucí, která měla zaručit, že obviněná nepřijde o investice do vozidel, kdežto odvolací soud učinil o této otázce jiný závěr.

7. Shodně oba dovolatelé též uvedli, že obviněná ve skutečnosti nebyla žadatelkou o úvěr, nýbrž tím byl její syn, tj. obviněný, který měl následně úvěry splácet, čímž si obviněná byla v okamžiku žádosti o úvěr zcela jistá, a proto v budoucnu sama úvěry také nesplácela. Závěr, že by byli pachateli uvedených trestných činů, oba obvinění od počátku popírali, na což však zejména odvolací soud nijak nereagoval, s argumenty jimi uvedenými v odvoláních se nevypořádal a namísto toho dovodil u obviněné nepřímý úmysl ve vztahu k přečinu úvěrového podvodu z okolností, které nastaly až po získání úvěru, z vývoje podnikání obviněného R. D. a způsobu, jakým mělo být s předmětnými vozidly nakládáno. Od tohoto závěru pak soudy nesprávně vyvodily i zavinění obviněného jako organizátora.

8. Dovolatelé poukázali i na to, že soudy učiněná skutková zjištění chybně vyhodnotily jako jednání fyzické osoby obviněné J. D. přesto, že ve skutečnosti žadatelkou o úvěr byla právnická osoba – společnost P., jejíž jedinou jednatelkou v době žádosti o úvěr a jejího vyřízení byla D. B., která dne 1. 9. 2011 udělila písemnou plnou moc k jednání za jmenovanou společnost obviněné. Teprve na základě tohoto zmocnění obviněná uzavřela obě úvěrové smlouvy za společnost P., na jejichž základě získala společnost P. do vlastnictví předmětná dvě motorová vozidla. Uvedený čin proto nemohla spáchat obviněná jako fyzická osoba, a nemohla proto ani zamlčet podstatnou skutečnost v žádosti o

úvěr. Pokud následně došlo k převodu obchodního podílu společnosti P. z D. B. na obviněnou J. D., nemá tato skutečnost žádný vliv na změnu vlastnictví a užívání předmětných vozidel, na něž byl úvěr čerpán, stejně jako následný převod z obviněné na T. K., dalšího majitele společnosti P.

9. Závěry, které v odůvodnění přezkoumávaného rozhodnutí odvolací soud učinil, jsou pro obviněné nepřijatelné, protože jde o spekulace, které nemají reálný podklad, a je v nich prezentován chybný závěr založený na nesprávné aplikaci práva, zejména však jde o nepochopení obchodněprávních vazeb v rámci věcí týkajících se obchodních společností. Uvedená vozidla se nikdy nedostala mimo dispozici společnosti P., a proto obviněný R. D. nepovažoval za správný závěr soudu o tom, že obviněná měla v žádosti o úvěr zamlčet, resp. neuvést, že skutečným žadatelem o úvěr je obviněný R. D.

10. Obvinění stejnými slovy též poukázali na to, že rozhodnutí odvolacího soudu je vadné zejména ve vztahu k prokázání zásadních skutečností týkajících se přímého či nepřímého úmyslu a že jeho závěry jsou v rozporu se zjištěným skutkovým stavem věci i ustanovením § 211 tr. zákoníku. V té souvislosti poukázali na nesprávnou úvahu soudů o nepoměru kupní ceny obchodního podílu a údajně deklarovaného hospodářského výsledku za rok 2010 uvedeného obviněnými v předloženém daňovém přiznání, když se podle obviněných jedná o záměnu dvou odlišných obchodněprávních ekonomických pojmů, jelikož hodnota obchodního podílu a výsledek činnosti společnosti nemají vzájemnou souvislost a bez dalšího nejsou propojovány. Obvinění zdůraznili význam obchodního podílu v roce 2011 a nárok na vyplacení zisku za předcházející rok, jakož i to, že s tímto ziskem nakládá společnost podle vlastního uvážení. Povinnost být obeznámen se stavem hospodaření a jmění obchodní společnosti pak už vůbec není možné požadovat po osobách, které nejsou účastny podnikání dané právnické osoby, nýbrž za ni jednájí pouze na základě zmocnění, resp. v pozici zmocněnkyně a jejího syna, jak tomu bylo v této trestní věci. Obvinění konstatovali, že z jiných než veřejných zdrojů se se skutečným stavem hospodaření společnosti P. nemohli seznámit, a tudíž spoléhali na ujištění, kterého se jim dostalo o dobrých výsledcích společnosti od R. V. a M. B. Učiněné právní závěry i odůvodnění napadených rozhodnutí extrémně odporují skutkovému stavu věci, když se soudy jednak nevypořádaly s odvolacími námitkami obviněných, jednak nesprávně posoudily a zjistily nepřímý úmysl u obou obviněných, ačkoli tento zde nebyl dán. Obviněná J. D. oproti obviněnému R. D. soudům navíc vytkla pouze to, že porušily základní zásady trestního řízení, když v úvahu přicházející skutkové nedostatky vztahující se ke smlouvě o smlouvě budoucí a účelu, za jakým jí byla udělena plná moc, vyložily zcela v její neprospěch.

11. Z těchto důvodů obvinění R. D. i J. D. navrhli, aby Nejvyšší soud podle § 265k tr. ř. zrušil napadené usnesení Krajského soudu v Ostravě – pobočky v Olomouci ze dne 28. 7. 2015, sp. zn. 68 To 138/2015, i jemu předcházející rozsudek Okresního soudu v Olomouci ze dne 8. 4. 2015, sp. zn. 9 T 20/2014, v celém rozsahu a těmto soudům přikázal, aby věc v potřebném rozsahu znovu projednaly a rozhodly.

12. K podanému dovolání se v souladu s § 265h odst. 2 tr. ř. vyjádřil státní zástupce působící u Nejvyššího státního zastupitelství, jenž s odkazem na povahu dovolacího důvodu podle § 265b odst. 1 písm. g) tr. ř. zdůraznil, že se v posuzované věci nejedná o případ, který by byl zatížen procesními vadami, jež by měly odraz v nesplnění zásad spravedlivého procesu. Zdůraznil, že důkazy byly hodnoceny v souladu s § 2 odst. 6 tr. ř. i zásadami formální logiky, přičemž odůvodnění rozhodnutí splňuje požadavky zakotvené v § 125 odst. 1 tr. ř. Závěry ohledně skutkových zjištění tak plně korespondují s provedeným dokazováním, žádnými vnitřními rozpory rozhodnutí netrpí, tím spíše rozpory extrémními, a proto při hodnocení správnosti vyslovené hmotněprávní kvalifikace lze vycházet ze skutkových závěrů, k nimž dospěly soudy dosud činné ve věci a které jsou vyjádřeny v tzv. skutkové větě výroku o vině rozsudku soudu prvního stupně, případně dále rozvedeny a upřesněny v odůvodnění napadených rozhodnutí.

13. Podle státního zástupce soudy čin obviněných správně kvalifikovaly u obviněné jako přečin úvěrového podvodu podle § 211 odst. 1, 4 tr. zákoníku a u obviněného jako organizátorství tohoto přečinu podle § 24 odst. 1 písm. a) tr. zákoníku, protože ze skutkových zjištění vyplývá, že obviněná při sjednávání úvěrové smlouvy uvedla nepravdivé údaje a způsobila tímto činem větší škodu, přičemž obviněný spáchání tohoto činu zosnoval a řídil. Za opodstatněnou nepovažoval ani námitku, že by se soudy ve věci činné nevypořádaly s výhradami obviněných či nedovodily u obviněných úmyslné zavinění, naopak zdůraznil, že se soudy uvedenou problematikou zabývaly i s ohledem na uplatněné výhrady dovolatelů. Za situace, kdy je zřejmé, že zjištěný skutkový stav vykazuje znaky shora uvedené trestné činnosti, označil za bezpředmětnou výtku obviněných o nepřiléhavosti okresním soudem zmiňované judikatury Nejvyššího soudu.

14. Námitku, že jednání obviněné bylo nesprávně vyhodnoceno jako jednání fyzické osoby, označil za nedůvodnou. Za trestnou činnost spáchanou ve sféře právnické osoby totiž zpravidla odpovídá konkrétní osoba fyzická, která svým jednáním naplnila skutkovou podstatu toho či onoho deliktu. Trestní odpovědnost obviněné tak nemůže být vyloučena tím, že v rozhodnou chvíli jednala na podkladě plné moci, tedy v pozici zmocněnce právnické osoby. Též nelze přehlédnout, že participace právnické osoby – společnosti P. byla od počátku účelovým záměrem, který spáchání trestné činnosti umožnil.

15. Státní zástupce ze všech rozvedených důvodů navrhl obě podaná dovolání jako zjevně neopodstatněná podle § 265i odst. 1 písm. e) tr. ř. odmítnout.

III.

Přípustnost dovolání

16. Nejvyšší soud jako soud dovolací po zjištění, že dovolání obviněných R. D. a J. D. jsou přípustná [§ 265a odst. 1, odst. 2 písm. h) tr. ř.], byla podána osobami oprávněnými [§ 265d odst. 1 písm. b), odst. 2 tr. ř.], v zákonné lhůtě a na místě, kde lze podání učinit (§ 265e odst. 1, 2 tr. ř.), posuzoval, zda označené důvody podle § 265b odst. 1 písm. g), l) tr. ř. byly uplatněny v souladu s jejich zákonným vymezením, neboť jen dovolání, které je relevantně opřeno o některý z důvodů taxativně vypočtených v § 265b tr. ř., lze podrobit věcnému přezkoumání.

IV.

Důvodnost dovolání

17. Dovolací důvod podle § 265b odst. 1 písm. l) tr. ř. je možné uplatnit, jestliže bylo rozhodnuto o zamítnutí nebo odmítnutí řádného opravného prostředku proti rozsudku nebo usnesení, aniž by byly splněny procesní podmínky stanovené zákonem pro takové rozhodnutí nebo přestože byl v řízení mu předcházejícím dán důvod dovolání uvedený v § 265b odst. 1 písm. a) až k) tr. ř. Z těchto dvou zákonem vymezených alternativ je v projednávané věci, vzhledem k tomu, že rozhodnutí soudu prvního stupně a jemu předcházející řízení bylo přezkoumáno v souladu s § 254 odst. 1 tr. ř. a obvinění současně odkázali i na § 265b odst. 1 písm. g) tr. ř., zřejmé, že uvedený důvod obvinění použili v jeho druhé na výběr dané možnosti.

18. Dovolání podle § 265b odst. 1 písm. g) tr. ř. lze podat, jestliže rozhodnutí spočívá na nesprávném právním posouzení skutku nebo jiném nesprávném hmotněprávním posouzení. Z tohoto právního vymezení plyne, že ve vztahu ke zjištěnému skutku je možné dovoláním vytýkat výlučně vady právní, tedy to, že skutek, jak byl soudem zjištěn, byl nesprávně právně kvalifikován jako trestný čin, ačkoli o trestný čin nejde nebo jde o jiný trestný čin, než kterým byl obviněný uznán vinným. Na podkladě tohoto dovolacího důvodu nelze proto přezkoumávat a hodnotit správnost a úplnost skutkových zjištění, na nichž je napadené rozhodnutí založeno, ani prověřovat úplnost provedeného dokazování a správnost hodnocení důkazů ve smyslu ustanovení § 2 odst. 5, 6 tr. ř., poněvadž tato činnost soudu

spočívá v aplikaci procesních, a nikoliv hmotněprávních ustanovení. Vedle vad, které se týkají právního posouzení skutku, lze vytýkat též „jiné nesprávné hmotněprávní posouzení“. Rozumí se jím zhodnocení otázky, která nespočívá přímo v právní kvalifikaci skutku, ale v právním posouzení jiné skutkové okolnosti mající význam z hlediska hmotného práva.

19. Podkladem pro posouzení správnosti právních otázek ve smyslu uvedeného dovolacího důvodu je zásadně skutkový stav zjištěný soudy prvního, příp. druhého stupně (srov. přiměřeně usnesení Ústavního soudu např. ve věcech ze dne 9. 4. 2003, sp. zn. [I. ÚS 412/02](#), ze dne 24. 4. 2003, sp. zn. [III. ÚS 732/02](#), ze dne 9. 12. 2003, sp. zn. [II. ÚS 760/02](#), ze dne 30. 10. 2003, sp. zn. [III. ÚS 282/03](#), ze dne 15. 4. 2004, sp. zn. [IV. ÚS 449/03](#), aj.). Důvodem dovolání ve smyslu tohoto ustanovení nemůže být samotné nesprávné skutkové zjištění, a to přesto, že právní posouzení (kvalifikace) skutku i jiné hmotněprávní posouzení vždy navazují na skutková zjištění vyjádřená především ve skutkové větě výroku o vině napadeného rozsudku a blíže rozvedená v jeho odůvodnění (srov. srovnávací materiál Nejvyššího soudu ze dne 29. 9. 2004, sp. zn. [Ts 42/2003](#), uveřejněný pod č. 36/2004 Sb. rozh. tr., s. 298, 299, či usnesení Nejvyššího soudu ze dne 23. 4. 2002, sp. zn. [3 Tdo 68/2002](#)). Tato zásada je však limitována případy, kdy dovolatel namítá porušení práva na spravedlivý proces v oblasti dokazování, neboť v takovém případě je na základě čl. 4, 90 a 95 Ústavy České republiky vždy povinností Nejvyššího soudu řádně zvážit a rozhodnout, zda dovolatelem uváděný důvod je či není dovolacím důvodem (srov. stanovisko Ústavního soudu ze dne 4. 3. 2014, sp. zn. Pl. ÚS-st. 38/14, uveřejněné pod č. 40/2014 Sb.).

20. Nejvyšší soud shledal, že skutková zjištění učiněná soudy nižších stupňů jsou správná, mají dostatečný podklad v provedených důkazech i v odůvodnění přezkoumávaných rozhodnutí, a proto mohl na podkladě soudy zjištěného skutkového stavu posuzovat správnost právních úvah, proti nimž dovolatelé brojili. K části dovolání, jejichž důvodnost Nejvyšší soud posuzoval s ohledem na hlediska vymezená v důvodech podle § 265b odst. 1 písm. g), l) tr. ř., je třeba uvést, že obvinění na základě popsaného skutku vytýkali nesprávnost použité právní kvalifikace proto, že se nedopustili trestných činů, které jim jsou kladeny za vinu, což obviněná J. D. spojila s výhradou, že nemohla být vůbec stíhána jako fyzická osoba, když její jednání bylo činěno za společnost P., a oba shodně poukazovali na nedostatky v subjektivní stránce.

21. Obviněná J. D. byla uznána vinnou přečinem úvěrového podvodu podle § 211 odst. 1, 4 tr. zákoníku, jehož se dopustí ten, kdo při sjednávání úvěrové smlouvy nebo při čerpání úvěru uvede nepravdivé nebo hrubě zkreslené údaje nebo podstatné údaje zamlčí a způsobí takovým činem větší škodu (podle § 138 odst. 1 tr. zákoníku škodu dosahující částky nejméně 50 000 Kč). Byla tedy hlavní pachatelkou uvedeného přečinu. Obviněný R. D. byl uznán vinným jako organizátor tohoto přečinu podle § 24 odst. 1 písm. a) tr. zákoníku, jímž je ten, kdo úmyslně spáchání trestného činu jiného zosnoval nebo řídil. Pro účastenství v trestním zákoníku platí, že je vybudováno na zásadě akcesority účastenství, což je v obecné rovině závislost trestní odpovědnosti účastníka na trestní odpovědnosti hlavního pachatele. Organizátorství, návod a pomoc se posuzují jako účastenství podle § 24 tr. zákoníku jen tehdy, jestliže se pachatel hlavního trestného činu o něj alespoň pokusil. Z těchto důvodů je třeba se zabývat nejprve trestní odpovědností a činem kladeným za vinu obviněné J. D.

22. Podle učiněných skutkových zjištění se obviněná J. D. dopustila přečinu úvěrového podvodu podle § 211 odst. 1, 4 tr. zákoníku činy v bodech 1. a 2. v zásadě tak, že poté, co ji obviněný R. D. dne 7. 9. 2011 a dne 12. 9. 2011 dovezl do prodejny s vozidly a jako budoucí jednatelku společnosti P. ji sjednal k tomu, aby uzavřela v tu dobu jako zástupce společnosti P. na základě udělené generální plné moci ze dne 1. 9. 2011 od D. B., do 23. 9. 2011 jediné jednatelky společnosti P., prostřednictvím zástupců prodávajících společností smlouvy o úvěru, v prvním případě se společností E., úvěrovou smlouvu, jejímž předmětem bylo poskytnutí úvěru ve výši 442 092 Kč na nákup osobního motorového vozidla tovární značky BMW v pořizovací ceně 499 000 Kč, v druhém případě se společností G. M. A. smlouvu o úvěru, jejímž předmětem bylo poskytnutí úvěru ve výši 272 000 Kč na nákup osobního

motorového vozidla tovární značky Volkswagen Transporter v pořizovací ceně 330 000 Kč. V žádosti o poskytnutí těchto úvěrů uvedla klamavé informace, že společnost P. bude poskytnutý úvěr řádně hradit podle smluvních podmínek, ač v rozporu s tím věděla, že tak bude činit její syn. Dále k prokázání solventnosti a ekonomické solidnosti společnosti P. předložila falzum daňového přiznání této společnosti k dani z příjmu právnických osob za zdaňovací období roku 2010 s výsledkem hospodaření ke dni 31. 12. 2010 v částce 543 418 Kč, které jí opatřil obviněný R. D., ačkoli ve skutečnosti společnost P. takového zisku za předmětné zdaňovací období nedosahovala, neboť od konce roku 2007 nevyvíjela žádnou podnikatelskou činnost a byla ekonomicky nestabilní, přičemž poskytnuté úvěry byly účelově hrazeny R. D. Tím vylákala úvěry v uvedených výších a následně způsobila škodu představující zbytek hodnoty posléze zajištěného a vráceného opotřebovaného vozidla a v bodech 1. a 2. neuhrazených úvěrových splátek.

23. Na základě těchto skutkových zjištění soud prvního stupně dospěl k závěru, že obviněná znaky jí za vinu kladeného přečinu naplnila, protože se uvedených jednání dopustila při sjednávání úvěrové smlouvy, uvedla nepravdivé údaje, za něž se považují ty, které jsou sděleny, poskytnuty, doloženy apod. v úvěrové smlouvě samotné, ale i ty, které spočívají v úmyslném uvedení, sdělení nebo doložení některých z tzv. pomocných dokumentů v průběhu procesu sjednávání smlouvy (srov. přiměřeně stanovisko trestního kolegia Nejvyššího soudu ze dne 27. 11. 2003, sp. zn. [Tpjn 301/2003](#), uveřejněné pod č. 6/2004-I. Sb. rozh. tr., a usnesení Nejvyššího soudu ze dne 15. 10. 2008, sp. zn. [8 Tdo 1268/2008](#), uveřejněné pod č. 36/2009 Sb. rozh. tr.). Obviněná uvedený trestný čin naplnila i z hlediska subjektivní stránky, kterou soudy shledaly ve formě nepřímého úmyslu podle § 15 odst. 1 písm. b) tr. zákoníku, neboť věděla, že svým jednáním může způsobit vylákáním úvěru škodu poškozeným společnostem, a pro případ, že ji způsobí, byla s tím srozuměna, protože jako budoucí jediná společnice a jednatelka společnosti P. zamlčela podstatnou povahu žádostí o úvěry, jakož i to, že poskytnuté prostředky budou sloužit nikoliv společnosti, za niž vystupovala, ale jejímu synovi obviněnému R. D., tedy zamlčela v zásadě ten nejpodstatnější údaj (viz rozhodnutí Nejvyššího soudu ze dne 31. 7. 2013, sp. zn. [6 Tdo 664/2013](#)). Kromě toho při sjednávání úvěrových smluv předložila nepravdivé daňové přiznání k dani z příjmů právnických osob, které jí obstaral obviněný. Soud prvního stupně se i touto skutečností zabýval. Vycházel z toho, že obviněná byla přítomna na dvou prvních schůzkách týkajících se prodeje společnosti a následně i podepsala smlouvu o převodu obchodního podílu představující 100% účast společníka na obchodní společnosti P., a to za dohodnutou cenu ve výši 20 000 Kč. Právě tyto okolnosti soud vedly k závěru, že disproporce mezi výši daňového základu a cenou za převod společnosti byly tak nepoměrné, že i „obviněná J. D. musela být srozuměna s tím, že společnost, která od roku 2007 nevyvíjela již žádnou činnost a je prodávána za takto nízkou cenu, nemůže v žádném případě disponovat tak vysokými příjmy“. Odvolací soud se činem obviněné, jakož i jejím úmyslem rovněž zabýval a jen pro úplnost lze odkázat na stranu 7 jeho usnesení, kde konstatoval závěr o promyšlenosti celého jednání, o němž svědčí i fakt, že obviněná J. D. udělila po nabytí svého obchodního podílu a jednatelství ve společnosti plnou moc k dalším jednáním za společnost P. svému synovi – obviněnému R. D.

24. Nejvyšší soud se s těmito závěry soudu prvního stupně ztotožnil, protože podle skutkových zjištění je zřejmé, že obviněná naplnila znaky přečinu úvěrového podvodu podle § 211 odst. 1, 4 tr. zákoníku, neboť vědomě, se záměrem vylákat od obou společností finanční prostředky na poskytnutí vozidel, v žádostech o úvěr uváděla skutečnosti, které nebyly pravdivé, a o účelovosti tohoto svého počínání a o uvádění nepravdivých podkladů věděla.

25. Nejvyšší soud k otázce zavinění obviněné J. D. doplňuje, že všechny rozhodné souvislosti, včetně záměru jejího syna vylákat uvedeným způsobem úvěry na vozidla, jí byly známy. Sepisovala žádosti o úvěr a aktivně se účastnila všech procedur s tím souvisejících, prokazatelně na základě jednání, která jejímu trestnému činu předcházela, zejména převodu obchodního podílu a prodeji společnosti, který se uskutečnil dne 23. 9. 2011, tj. asi dva týdny po spáchání činu, i ona věděla, že společnost P.

nevykazuje již několik let žádnou aktivní podnikatelskou činnost, pouze rozprodává zbytky skladových zásob, věděla i o tom, jaká byla hodnota obchodního podílu představujícího 100 % z celkového podílu ve společnosti ve výši 20 000 Kč. Rovněž věděla, že žádnou výrobu či jiný podnikatelský záměr se společností P., jejíž se stala jednatelkou, nemá. Pokud za této situace obviněná na základě pokynů svého syna obviněného R. D. podepsala žádosti, resp. smlouvy o úvěru, v nichž nepravdivě uvedla, že žadatelem a příjemcem úvěru je společnost P., jejímž jménem na základě plné moci ze dne 1. 9. 2011 jedná, ačkoli věděla, že ani ona sama jako její budoucí jednatelka, ani společnost P. nedisponuje dostatečnými finančními prostředky k hrazení splátek úvěrů, nýbrž přistoupila na to, že úvěr bude hradit její syn obviněný R. D., konala tak s vědomím, že uvádí nepravdivé údaje, a v budoucnu tudíž může nastat situace, kdy splátky nebudou hrazeny. Je totiž zřejmé, že nebylo v možnostech obviněné J. D. a od počátku nebylo ani jejím úmyslem hradit splátky jednotlivých úvěrů, k čemuž se však přesto při vědomí své vlastní finanční situace i stavu jmění a hospodaření společnosti P. jménem této společnosti na základě pokynů a příslibů svého syna podpisem úvěrových smluv zavázala.

26. Uvedené závěry Nejvyššího soudu, které korespondují s těmi, jež učinily soudy nižších stupňů v přezkoumávaných rozhodnutích, svědčí u obviněné J. D. o její trestní odpovědnosti jakožto fyzické osoby, neboť to, že se činu dopustila ona, a nikoliv právnická osoba společnost P., za niž na základě plné moci jednala, vyplývá ze všech závěrů a úvah soudů obou stupňů.

27. Nejvyšší soud však připomíná, že trestní odpovědnost obviněné by nevylučovala okolnost, že by byla trestně odpovědná jako právnická osoba i společnost P., protože podle ustanovení § 9 odst. 3 zákona č. 418/2011 Sb., o trestní odpovědnosti právnických osob a řízení proti nim, ve znění účinném do 1. 12. 2016 (dále „t. o. p. o.“), trestní odpovědností právnické osoby není dotčena trestní odpovědnost fyzických osob uvedených v § 8 odst. 1 t. o. p. o. a trestní odpovědností těchto fyzických osob není dotčena trestní odpovědnost právnické osoby. Byl-li trestný čin spáchán společným jednáním více osob, z nichž alespoň jedna je osoba právnická, odpovídá každá z nich, jako by trestný čin spáchala sama. Zákon o trestní odpovědnosti právnických osob a řízení proti nim nevychází z akcesority trestní odpovědnosti právnické osoby, a proto ji neváže na trestní odpovědnost konkrétní fyzické osoby, jejíž jednání je právnické osobě přičítáno. Podmínkou však na druhé straně není, že by nebylo možno postihnout pachatele – fyzickou osobu za spáchaný trestný čin (srov. ŠÁMAL, P., DĚDIČ, J. a kol. Trestní odpovědnost právnických osob. Komentář. 1. vydání. Praha: C. H. Beck, 2012, s. 235). I přes tuto skutečnost, podle níž by i v případě, že je zjištěna a prokázána trestní odpovědnost obviněné J. D. jako fyzické osoby, na této její trestní odpovědnosti případná trestní odpovědnost jmenované právnické osoby nic nezměnila, jen z tohoto důvodu, že by zmíněná okolnost mohla mít význam pro vymezení míry zavinění obviněné, eventuálně by se mohla promítnout do výše trestu, považuje Nejvyšší soud za vhodné uvést následující skutečnosti:

28. Veškerá zjištění, jež soudy řádně ve svých rozhodnutích rozvedly a vysvětlily, lze shrnout tak, že oba obvinění jmenované právnické osoby toliko zneužily ke svým nekalým osobním úmyslům ve snaze se na její úkor obohatit. Nelze se z uvedených důvodů domáhat trestní odpovědnosti společnosti P., přestože podle § 7 t. o. p. o. je úvěrový podvod trestným činem, jehož se může právnická osoba dopustit. Podle § 8 odst. 1 písm. a) t. o. p. o. je trestným činem spáchaným právnickou osobou protiprávní čin spáchaný jejím jménem nebo v jejím zájmu nebo v rámci její činnosti, jednal-li tak statutární orgán nebo člen statutárního orgánu, anebo jiná osoba, která je oprávněna jménem nebo za právnickou osobu jednat [další alternativy uvedené v písmenech b) až d) tohoto ustanovení na projednávanou věc nedopadají]. Podle § 8 odst. 2 t. o. p. o. lze právnické osobě přičítat spáchání trestného činu uvedeného v § 7 citovaného zákona, jestliže byl spáchán jednáním orgánů právnické osoby nebo osob uvedených v § 8 odst. 1 písm. a) až c) t. o. p. o.

29. Ve smyslu ustanovení § 8 odst. 2 t. o. p. o. je trestní odpovědnost konstruována tak, že je založena na přičitatelnosti trestného činu právnické osobě, což je třeba považovat za zvláštní

odpovědnost za zavinění u právnické osoby odlišnou od pojmu viny (zavinění) u fyzické osoby. Posuzujeme-li v projednávané trestní věci jednání obviněné J. D., které jednala za společnost P. na základě generální plné moci, která jí byla udělena tehdejší jedinou jednatelkou této společnosti D. B., byla ve smyslu § 8 odst. 1 písm. a) t. o. p. o. osobou oprávněnou jednat jménem této společnosti, neboť podle § 31 odst. 1, 2 zákona č. 40/1964 Sb., občanský zákoník, účinného do 31. 12. 2013, je možné se při právním úkonu dát zastoupit fyzickou nebo právnickou osobou. Zmocnitel udělí za tímto účelem plnou moc zmocněnci, v níž musí být uveden rozsah zmocněncova oprávnění. Při plné moci udělené právnické osobě vzniká právo jednat za zmocnitele statutárním orgánem této osoby nebo osobě, které tento orgán udělí plnou moc (obdobně nyní podle § 441 zákona č. 89/2012 Sb., občanský zákoník).

30. Vzhledem k tomu, že plná moc udělená D. B. byla obviněné poskytnuta „k zastupování jednatele v záležitostech firmy“, není pochyb o tom, že obviněná J. D. byla na základě této plné moci, tj. jednostranného právního úkonu, jenž osvědčuje existenci dohody o zastoupení D. B. jakožto jednatelky právnické osoby P., oprávněna jednat za uvedenou právnickou osobu, protože jí plnou moc udělila právnická osoba zapsaná v obchodním rejstříku a zmocnila ji v té době jediná jednatelka této společnosti D. B. ke všem právním úkonům, a to jako fyzickou osobu. Obviněná tedy jednala za právnickou osobu a její jednání mělo právní účinky přímo pro tuto právnickou osobu, a proto by při splnění všech dalších podmínek mohlo být její jednání přímo přičítáno právnické osobě [srov. § 8 odst. 2 písm. a) t. o. p. o.].

31. Přičitatelnost spáchání trestného činu jinou osobou jednající jménem právnické osoby spočívající ve spáchání trestného činu znamená, že je lze přičíst právnické osobě vždy, jednala-li některá z uvedených osob jménem právnické osoby nebo z takového jednání měla daná právnická osoba prospěch nebo uvedená osoba jednala v rámci činnosti právnické osoby. Jde o typickou přičitatelnost právnické osobě založenou pouze na jednání některé z uvedených osob vykonávajících řídicí nebo kontrolní činnost na základě svého postavení v právnické osobě nebo sice bez takového postavení, ale při rozhodujícím vlivu na její řízení, kdy postačí zaviněný protiprávní čin takové osoby. Jednání osoby uvedené v § 8 odst. 1 písm. a), b) nebo c) t. o. p. o. se právnické osobě přičítá bez dalšího přímo a od jednání této osoby se odvozuje naplnění všech znaků některého trestného činu vyjmenovaného v § 7 t. o. p. o. právnickou osobou, a to včetně zavinění (srov. ŠÁMAL, P., DĚDIČ, J. a kol. Trestní odpovědnost právnických osob. Komentář. 1. vydání. Praha: C. H. Beck, 2012, s. 190 až 198).

32. Proto, aby mohlo být jednání obviněné J. D. přičítáno společnosti P. a aby za jednání kladené jí za vinu nesla trestní odpovědnost tato právnická osoba, nestačí, že jde o protiprávní čin uvedený v § 7 t. o. p. o., že byl spáchán buď jménem právnické osoby a osobou uvedenou v § 8 odst. 1 písm. a), b), c) nebo d) t. o. p. o., ale musí být přičitatelný této právnické osobě podle § 8 odst. 2, 3, popř. 4 t. o. p. o., což znamená mimo uvedené podmínky, že jde o takové jednání fyzické osoby, které svým obsahem a smyslem je jednáním této právnické osoby. Pro vyvození trestní odpovědnosti právnické osoby postačí naplnění i jen jednoho z požadovaných vztahů právnické osoby k jednání některé z uvedených osob, tedy jejím jménem nebo v jejím zájmu nebo v rámci její činnosti, neboť tyto jsou zde uvedeny alternativně (arg. „nebo“). Vzhledem k tomu, že však všechny tyto korektivní znaky jsou stanoveny k vyloučení excesů jednajících osob uvedených v § 8 odst. 1 písm. a), b), c) nebo d) t. o. p. o., je třeba je vykládat spíše restriktivně, a to s přihlédnutím ke smyslu a účelu zákona o trestní odpovědnosti právnických osob a řízení proti nim (srov. ŠÁMAL, P., DĚDIČ, J. a kol. Trestní odpovědnost právnických osob. Komentář. 1. vydání. Praha: C. H. Beck, 2012, s. 190-191). Obdobně srov. i usnesení Nejvyššího soudu ze dne 25. 9. 2013, sp. zn. [5 Tdo 819/2013](#), nebo ze dne 4. 11. 2015, sp. zn. [7 Tdo 1199/2015](#). Právnické osobě ale nelze přičítat trestný čin ve smyslu § 8 odst. 2 t. o. p. o., pokud jednající fyzická osoba spáchala protiprávní čin fakticky v rámci činnosti právnické osoby, ale na úkor této právnické osoby. V takovém případě sice platí, že právnická osoba obecně

odpovídá za volbu fyzických osob oprávněných za ni jednat, avšak byla-li právnická osoba zneužita ke spáchání trestného činu fyzickou osobou jednající za ni, zpravidla není možno dovodit spáchání trestného činu i touto právnickou osobou.

33. Právě v této posuzované věci se jedná o takový případ, kdy byla zneužita právnická osoba ke zcela subjektivním kriminálním zájmům obviněných fyzických osob, a došlo k tomu, že obvinění takový čin spáchali na úkor této právnické osoby, již uvedli do situace, kdy odpovídala za škodu, kterou podvodným vylákáním úvěru způsobili a k jejímuž splácení tuto společnost zavázali. V přezkoumávané věci obviněná J. D., ač jednala jako osoba uvedená v § 8 odst. 1 písm. a) t. o. p. o. na základě plné moci udělené jí statutárním orgánem obchodní společnosti, společnost P. pouze zneužila k realizaci záměrů a cílů svého syna – obviněného R. D., který celý čin zorganizoval. Uvedené záměry nejenže nebyly v zájmu, ale ani se netýkaly činnosti této právnické osoby ve smyslu § 8 odst. 1 t. o. p. o., nýbrž byly i v rozporu se zájmy jednatelky této společnosti D. B., u níž obvinění vyvolali zdání, že obviněná hodlá začít s aktivní přípravou svých podnikatelských záměrů, což však byla zcela klamavá záminka. Takový záměr obviněná nikdy neměla, a proto v žádosti o úvěr, byť sjednáváný jménem této společnosti, uvedla podklady a informace, které byly zcela v rozporu s realitou. V důsledku tohoto jednání byla společnost P. sama ohrožena způsobením škody představující neuhrazené splátky úvěrů, k nimž ji obviněná jednající na základě pokynů obviněného bez vědomí jednatelky společnosti P. (i když na základě jí udělené, avšak svým způsobem rovněž podvodně vylákané plné moci) zavázala. Jednalo se tedy objektivně o jednání stojící zcela mimo jakékoliv podnikatelské či jiné aktivity uvedené právnické osoby, neboť sledovalo pouze osobní zájem fyzických osob, které tuto společnost k jeho realizaci zcela vědomě a záměrně zneužily.

34. Ze všech těchto důvodů, které Nejvyšší soud rozvedl, je třeba k výhradám uplatněným obviněnou J. D. v dovolání shrnout, že neshledal žádné vady, které by svědčily o tom, že jde o osobu, která by byla neopodstatněně vedena k trestní odpovědnosti za čin, jenž jí je kladen za vinu, protože naplnila po všech stránkách znaky přečinu úvěrového podvodu podle § 211 odst. 1, 4 tr. zákoníku, a to nejen po stránce objektivní, ale i z hlediska zavinění, které soudy zcela správně shledaly ve formě nepřímého úmyslu podle § 15 odst. 1 písm. b) tr. zákoníku.

35. Obviněný R. D. byl oběma soudy nižších stupňů uznán vinným skutky ve výroku rozsudků soudů obou stupňů rovněž popsány pod body 1. a 2., jimiž byl uznán vinným organizátorem přečinu úvěrového podvodu podle § 24 odst. 1 písm. a) k § 211 odst. 1, 4 tr. zákoníku, jež spáchala obviněná J. D., jak bylo shora uvedeno, a to jednáním, které ve vztahu k němu v zásadě spočívalo v tom, že v bodě 1. i 2. dovezl svou matku J. D. do provozoven prodávajících společností V. C. a společnosti S. a jako budoucí jednatelku společnosti P. ji sjednal k tomu, aby uzavřela v tu dobu jako zástupce společnosti P. na základě udělené generální plné moci ze dne 1. 9. 2011 od D. B., do 23. 9. 2011 jediné jednatelky společnosti P., prostřednictvím zástupce společnosti V. C. a společnosti S. smlouvy o úvěru se společnostmi E., jejímž předmětem bylo poskytnutí úvěru ve výši 442 092 Kč na nákup osobního motorového vozidla tovární značky BMW v pořizovací ceně 499 000 Kč, a společností G. M. A., o poskytnutí úvěru ve výši 272 000 Kč na nákup osobního motorového vozidla tovární značky Volkswagen v pořizovací ceně 330 000 Kč. Aby mohly být uvedené úvěry poskytnuty, zajistil, aby nepravdivě uvedla, že společnost P. bude vyplacené úvěry řádně hradit podle smluvních podmínek. K prokázání solventnosti a ekonomické solidnosti společnosti P. též zajistil podklady, jež obviněná předložila, a to falzum daňového přiznání této společnosti k dani z příjmů právnických osob za zdaňovací období roku 2010 s výsledkem hospodaření ke dni 31. 12. 2010 v částce 543 418 Kč, které jí opatřil, ačkoli ve skutečnosti společnost P. takového zisku za předmětné zdaňovací období nedosahovala. Sám zaplatil část splátek.

36. K takto zjištěnému trestnému jednání obviněného R. D. soud prvního stupně v odůvodnění přezkoumávaného rozsudku konstatoval, že trestná činnost obviněného spočívala v tom, že celou trestnou činnost obviněné jednak naplánoval, sjednal svoji matku k tomu, aby o úvěry požádala,

udělil jí k tomu pokyny a obstaral jí i potřebné podklady. Přitom jednal uvedeným způsobem, ač věděl, že společnost P. je fakticky od roku 2007 nečinná, bez zaměstnanců, bez majetku a že zápis o výši základního jmění tak nemůže v roce 2011 odpovídat realitě. Navíc společnost byla kupována za cenu 20 000 Kč, což bylo ve velkém nepoměru se základem daně ve výši 543 418 Kč deklarovaným ve falzu daňového přiznání za rok 2010. Z těchto skutečností soud prvního stupně dovodil, že obviněný musel být srozuměn s tím, že společnost v žádném případě nemůže dosahovat takových zisků (viz stranu 19 rozsudku soudu prvního stupně).

37. Odvolací soud se otázkou právního posouzení činu obviněného včetně zavinění zevrubně zabýval, a reagoval tak na konkrétní námitky obviněného. Uvedl, že obviněný své rozhodnutí nakoupit uvedeným způsobem vozidla učinil dříve, než začal tento plán a organizaci trestného jednání realizovat. Obsah dokumentů, jež převzal jako podklady pro úvěr, které se týkaly společnosti P., ho nezajímaly, protože se s nimi vůbec neseznámil, o stavu společnosti nic nevěděl ani si ve vztahu k ní nic neověřoval, jak i sám ve své výpovědi připustil. Účetnictví této společnosti nezkoumal, neměl k dispozici její účetní závěrku. O hospodářských výsledcích jmenované společnosti mu nemohl ani říci syn jednatelky M. B., který nejen podle jeho výpovědi, ale i podle slov obviněného o nich nic nevěděl. Rovněž i odvolací soud se ztotožnil se závěrem soudu prvního stupně, že obviněný jednal v daném případě přinejmenším ve formě úmyslu nepřímého, neboť si musel být vědom, že když o ekonomickém stavu této firmy nic neví, může svým jednáním takové porušení nebo ohrožení způsobit a pro případ, že je způsobí, byl s tím srozuměn. Čin obviněného považoval za ryze účelové obcházení zákona, protože obviněný, aniž by v nově nabyté společnosti začal fakticky vyvíjet jakoukoli podnikatelskou činnost, zajistil, aby byla společnost v krátkém časovém horizontu prodána obviněnou J. D. třetí osobě, a to včetně vozidel, k jejichž koupi sloužily předmětné úvěry, ačkoli oba obvinění věděli, že tato vozidla nesmí předat či převést na další třetí osobu. Odvolací soud rozvedl i další souvislosti dokazující, že obviněný zosnoval a připravil celý plán, jak získat úvěr, aby si tak zajistil možnost zakoupit pro své účely hodnotná vozidla, a že celá tato jeho organizace činu spočívala zcela záměrně na tom, že k ní využije své matky, která byla ochotna se uvedeného činu pod jeho vedením dopustit a byla ochotná podle jeho plánu postupovat.

38. Nejvyšší soud považoval právní závěry soudů nižších stupňů i ve vztahu k činu obviněného R. D. za správné. Zdůraznil, že na podkladě skutkových zjištění, jež soud prvního stupně učinil, dospěly oba soudy k závěru, že činnost obviněného spočívala v tom, že zosnoval a řídil čin, který realizovala jeho matka. Je organizátorem, který se na spáchání trestného činu podílel rozhodujícím (dominantním) způsobem, aniž by se ho přímo účastnil jako spolupachatel. Zosnoval jej, protože jej nejen inicioval, dohodl se s matkou o spáchání trestného činu, ale i vymyslel a vypracoval plán jeho spáchání, vyhledání osob, které by se na něm podílely, zajišťoval jejich vzájemný styk, rozděloval úkoly, zajišťoval další úkony s touto trestnou činností související. Obviněný též řídil celý průběh trestného činu, protože činil úkony spočívající v usměrňování všech osob na trestné činnosti se podílejících a vydával konkrétních pokyny těmto osobám a vyžadoval jejich splnění apod.

39. Nejvyšší soud v dalším vysvětlil, že je zřejmé, že soudy nepochybily, pokud v jednání obviněného R. D. shledaly organizátorství přečinu úvěrového podvodu podle § 24 odst. 1 písm. a) k § 211 odst. 1, 4 tr. zákoníku, kterého se dopustil minimálně v nepřímém úmyslu.

40. Na základě všech těchto úvah a závěrů Nejvyšší soud k oběma dovoláním shledal, že napadené rozhodnutí netrpí obviněnými vytykány vadami. Obě dovolání odmítl podle § 265i odst. 1 písm. e) tr. ř. jako zjevně neopodstatněná.